

O tom, jak se nemáme bát (i když nevíme, co bude)

text: Nu 6,24-26

j+s 22.6.2014

čtení: Lk 16,19-31

rodinné bohoslužby, večere Páně

písně: 609 s375 631 648 550 (VP: 551, 636)

O těch vůbec nejdůležitějších věcech se vždycky těžko mluví. V bibli se to dělá tak, že se to nejdůležitější říká nějakým přirovnáním. Nebo příběhem. Aby se to líp pamatovalo. A aby tomu bylo líp rozumět.

Jeden takový příběh vypráví, že jsme poutníci. Jdeme a jdeme, moc přesně nevíme kam a čas zatím běží. Už máme spoustu vzpomínek, jaké to bylo, když jsme byli malí, a co jsme všechno prožili. Na něco vzpomínáme rádi, na něco neradi, ale všechno už je to za námi, zpátky už se nevrátíme. Teď je před námi – co vlastně? “Ty, Mojžíši, co je vlastně před námi? Kam jdeme a jak to tam bude vypadat?”

Vyslali zvědy, ať to tam vpředu okouknou. Ale z toho, co od nich pak uslyšeli, stejně moudří nebyli.

“Tak povídejte: co je před námi, co nás čeká?”

“Země snů,” odpověděli zvědové, “opravdu zaslíbená, krásná, zemský rád to napohled.”

“Neříkejte! Tak to se těšíme. Ale že by to šlo tak snadno? Není v tom nějaký háček?”

“Je,” řekli zvědové. “Hlídají to tam zrůdy. Netvoři. Zubatá.”

“Ajajaj,” opáčil lid, “tak to tam nemůžeme, to jsme teda ztraceni. Musíme jít někam jinam. Jenže kam?” Chvíli se hádali, co a jak mají dělat, a nemohli na nic přijít. Až kohosi napadlo: “A nedalo by se do budoucnosti nějak nakouknout, abychom zjistili, jak to dopadne? Kdybychom zjistili, že dobře, tak bychom do toho šli. A kdybychom zjistili, že prohrájeme, tak tam nepůjdeme. Nešlo by to takhle nějak zařídit?”

Samozřejmě, že by to tak zařídit nešlo. Do budoucnosti se nakouknout nedá. Ale stejně to lidem nedá spát a zkoušejí to. Čtou ve hvězdách nebo v křišťálové kouli, v kartách, ve zvířecích vnitřnostech nebo v lógru od kafe nebo se ptají nebožtíků nebo snů nebo se nechají něčím přiotrávit,

jestli z nich nevypadne nějaké moudro, když budou trochu mimo sebe – a uvidí přitom spoustu věcí, ale to, jak to s námi dopadne, to ne.

Tenhle nápad – nakouknout do budoucnosti, abych věděl, jak to se mnou bude dál – ten už dostal leckdo. “Kdybys si tak mohl popovídat s někým, kdo už umřel, aby mně řekl co a jak,” zatoužil král (jmenoval se Saul a nebyl to dobrý král a v jeho příběhu se vypráví, že mu ten nebožtík stejně nepoví nic víc, než co mu říkal už za života).

Anebo jiný člověk v jednom podobenství: “Otče Abrahame, smažím se tu v pekle jak škvarek a je to k nevydržení. Nešlo by varovat mé příbuzné, aby si dali větší pozor, než jsem si dával já? Někdo by jim to měl říct, vždyť jak jinak se to chudáci mají dozvědět?”

“Jak?” opáčil Abraham, “vždyť mají bibli, tak ať si v ní čtou! Tam to všechno je.”

“Cože, v bibli? Třeba v prorocích? Tam najdu spoustu řečí, kterým vůbec nerozumím, ale jak to se mnou bude, to tam přece napsáno není.”

“Jak to že ne? A co třeba tohle, poslouchej: Neboj se, já jsem tě vykoupil, povolal jsem tě tvým jménem, jsi můj. To říká Hospodin a dodává k tomu: kam půjdeš, tam budu s tebou.”

“To znám z kostela, ale nikdy jsem to nebral moc vážně a mí příbuzní taky ne, to jsou přece jen takové řeči.”

Škoda, že to ten člověk nebral vážně. Protože to nejsou jen takové řeči, vždyť to vzkazuje Bůh. To máte tak: když se potkají dva lidi, často něco jeden druhému přejí. Třeba: “Tak ať se ti dobře daří.” Nebo: “Ať už tě to nebolí.” Nebo: “Ať jsi brzo zdrav.” Je to naše přání – ovšem jestli se vyplní, to nevíme. Tak to tomu člověku aspoň přeju (a slibuju, že když to vyjde a bude se mu dařit dobře, nebudu mu to závidět).

Někdy nezůstaneme u přání a řekneme to jako rozkaz. Rozkaz je, když se řekne třeba: “Buď hodný!” Jenže víte, jak těžko se to plní. A co teprve: “Měj se dobře!” nebo dokonce: “Buď zdrav!” Jak to má člověk splnit?

Je tu ovšem někdo (samozřejmě: Hospodin), kdo si může dovolit to říct jako docela obyčejné oznámení: “I kdyby ustoupily hory a pohnuly se pahorky, moje milosrdenství od tebe neustoupí a smlouva mého pokoje se nepohne.” Prostě to tak bude, na moje slovo se můžeš spolehnout. Vykoupil jsem tě, zachránil jsem tě, neopustím tě.

Mimochodem: I některá přikázání z Desatera jsou řečena takhle, jako oznámení: “Nebudeš krást. Nebudeš nevěrný, nebudeš zabíjet a závidět.” Bůh si může dovolit to jen takhle oznámit – protože udělal první poslední, abychom toho byli schopni. A kdyby se nám to nepovedlo? Od toho máme modlitbu: “Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme těm, komu se to taky nepovedlo.”

Při bohoslužbách – v jejich závěru – zazní vždycky slova požehnání. Říká je někdo z lidí, třeba farář, jako přání: “Ať vás Hospodin chrání a žehná vám.” Zařídit to neumím, tak vám to aspoň ze srdce přeju (a sobě taky).

Ale Bůh to může vzkázat i jinak: Hospodin ti žehná a chrání tě – žádné “ať”, prostě to tak je a tečka. Je to stejné jako s “Nezabiješ” nebo “Nebudeš krást” – ani to není rozkaz, ale prosté konstatování, že to tak bude a basta. Tak je tomu i tady: “Já jsem a budu s tebou a žehnám ti. Prostě to tak je a bude. Tečka.”

Možná je to jedna z nejdůležitějších chvil celých bohoslužeb. Je tu opora, která nezklame a neselže; někdo, kdo ví, jak to s námi bude (když my sami to nevíme). A ten někdo (rozumí se: Hospodin) nás navíc má rád a neváhal dát cokoli, abychom mohli žít.

Tamti poutníci se strachovali, co a jak s námi bude a jestli by nešlo do budoucnosti trochu nakouknout. Odpověď je, že nakouknout se do budoucnosti nedá; ale co a jak s námi bude, na to Bůh už odpověděl (čtete bibli, tam to všechno je):

“Neboj se, já jsem si tě vyvolil, jsi můj. I kdyby ustoupily hory a pahorky zakolísaly, moje milosrdenství od tebe neustoupí a smlouva mého pokoje kolísat nebude.” Amen.